

SZCZEPIENIA OCHRONNE W PROFILAKTYCE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Szczepienia ochronne, obok higieny i antybiotyków, uważane są za jedno z największych osiągnięć współczesnej medycyny. Stosowanie ich w znaczny sposób przyczyniło się do opanowania groźnych epidemii chorób zakaźnych. Przed erą szczepień choroby zakaźne, ze względu na wysoką śmiertelność, stanowiły plagę ludzkości i budziły strach wśród ludzi na całym świecie. Dlatego tak ważne było poznanie przyczyn ich występowania. Nie zapominajmy, że od dziesięcioleci szczepienia ratują życie milionom ludzi na całym świecie. Stosowanie na szeroką skalę profilaktyki w postaci szczepień przyniosło eradykację ospy prawdziwej, wirusa polio typu 2 i 3 oraz zmniejszenie śmiertelności i zachorowalności na wiele chorób zakaźnych, takich jak błonica, tężec, krztusiec, odra czy różyczka. Obecna sytuacja związana z epidemią Sars-CoV-2 uświadomiła, jak ważna jest profilaktyka oraz jak kluczową rolę mogą odegrać szczepienia w ochronie przed chorobami.

Szczepionka to biologiczny produkt leczniczy, który jest stosowany w profilaktyce chorób zakaźnych wywoływanych zarówno przez wirusy, jak i przez bakterie. Szczepionki zawierają antygeny, czyli substancje wpływające na odpowiedź układu immunologicznego. Antygeny w szczepionkach mogą być inaktywowane, czyli zabite, bądź atenuowane, czyli żywe, ale pozbawione właściwości chorobotwórczych. Szczepionki żywe wywołują silną odporność już po pojedynczej dawce. Natomiast szczepionki inaktywowane (zabite) wymagają podania kilku dawek. Wprowadzony do organizmu antygen ze szczepionki pobudza komórki układu odpornościowego do produkcji swoistych przeciwciał. Powstają także komórki pamięci immunologicznej, które zapewniają długotrwały efekt ochronny szczepienia. Jeżeli dojdzie do kontaktu z drobnoustrojem chorobotwórczym komórki pamięci immunologicznej prowadzą do wytworzenia swoistych przeciwciał, które uniemożliwiają rozwój choroby.

Docelowo, szczepionki ochronne stosuje się, aby wytworzyć w organizmie ochronę przed ciężkim przebiegiem choroby i jej następstwami. Wywołuje ona naturalną odporność organizmu, podobną do tej, jaką osiąga się po przebytej chorobie.

Pamiętajmy, że szczepionki:

- ratują życie,
- są jednym z największych osiągnięć cywilizacji,
- chronią przed powikłaniami i kalectwem z powodu chorób zakaźnych,
- działają szybko,
- eliminują najgroźniejsze choroby zakaźne.

W celu zgłębienia wiedzy na temat szczepień ochronnych oraz ich historii odsyłam Państwa do przedstawionych poniżej profili.

<https://szczepienia.pzh.gov.pl/ciekawostki/historia-szczepien-w-pigulce/>

<https://szczepienia.pzh.gov.pl/>

<https://gis.gov.pl/wp-content/uploads/2018/04/ABC-Szczepienia-ochronne-1.pdf>